

CANON RO.

Bouwstenen van Nederland

Goed gemaakt

Dat Nederland door mensenhanden is gemaakt is een cliché. Dat het verdraaid goed is gemaakt, daar mogen we wel eens meer aandacht voor hebben. Voor de samenhang van steden, wegen, akkers en polders. Daar zitten tal van grote en kleine verhalen achter. De Nederlandse ruimtelijke ordening is allereerst een verhaal van een delta. Onze omgang met water – tegenhouden of meebewegen. Dat we poort zijn tot Noordwest-Europa heeft onze welvaart bepaald. Het tweede grote verhaal gaat over Nederland als stedenland. Over ontwerpen van ideaalsteden die op veel plaatsen in de wereld werden overgenomen. Vanaf de Gouden Eeuw met zijn grachtengordel tot aan de moderne stempelparkwijken, bloemkoolwijken en Vinex toe. Daarbij

speelde altijd de balans met het omland een rol. Dit grote 'groene' verhaal gaat over boeren en ruilverkaveling maar ook over natuur en strijd tegen verstedelijking. Geen stukje grond is onberoerd gebleven. Al deze verhalen kunnen niet worden verteld zonder het grote verhaal van de verbindingen. Hoe we pas in de negentiende eeuw van een waterwegenland een (spoor)wegenland werden. Met nu in alle grote steden stations die in de verbouwing zijn – we maken ons gereed voor de toekomst. In de verhalen spelen wetten een rol, regelingen en plannen maar vooral ook mensen. De CanonRO.nl toont het resultaat van hun durf en verbeeldingskracht. Wij zijn schatplichtig aan hun waardevolle erfenis. Laten we het net zo goed doen, liefst nog beter.

Riek Bakker (juryvoorzitter)

CANON RO.

Bouwstenen van Nederland
Het verhaal achter een door mensenhanden gemaakt land

Bouwstenen van Nederland
Het verhaal achter een door mensenhanden gemaakt land

In een dichtbevolkte delta als Nederland is inventiviteit nodig om te zorgen dat iedereen prettig kan wonen, werken en recreëren. De iconen van de canon ruimtelijke ordening laten zien hoe goed dat is gelukt. Achter elke plek zitten bijzondere verhalen van slimme plannen, goede wetten en van gedreven mensen. Verhalen die we ons ter harte moeten nemen voor de toekomst.

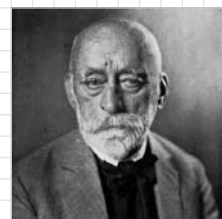

CANON RO.

- Amsterdam Zuid Berlage
- AUP Amsterdam
- Beekherstel Beerze Reusel
- Blokjeskaart
- Bolwerkparken van Zwolle
- Céramique
- Dapperbuurt
- Deltawerken
- Ecologische Hoofdstructuur
- Groekern Houten
- De Grote Karel
- Haagse Beemden
- IJsselmeerpolders
- Knooppunt Oudenrijn
- Kootwijkerzand
- Lijnbaan
- Mainports Rotterdam en Schiphol
- Midden-Delfland
- Naardermeer
- Nagele
- Nederweert
- Nieuwe Hollandse Waterlinie
- Oostelijke mijnstreek
- Paleiskwartier 's Hertogenbosch
- Pieterpad
- Randstad en Groene Hart
- Randstadrail
- Rijksstraatwegenplan
- Ruimte voor Korenwolf
- Stokstraatkwartier Maastricht
- Tielerwaard
- Tuindorp Heveadorp
- Vinex Leidsche Rijn
- Waddenzee
- Zuid-Willemsvaart

CANON RO.

Het verhaal achter een door mensenhanden gemaakt land

Amsterdam Zuid Berlage

Niets zo Nederlands als de opeenvolgende generaties uitbreidingswijken – van Berlage tot stempeljwijken, bloemkoolwijken en Vinex.

AUP Amsterdam

Functionalisme: alles een eigen hoek – wonen, werken en recreëren – en liefst wetenschappelijk onderbouwd.

Beekherstel Beerze Reusel

Veranderend waterbeheer zorgt voor nieuwe natuur, zowel kleine beken als grote rivieren krijgen weer ruimte.

Blokjeskaart

Leg deze kaart uit 1966 naast Nederland nu en zie hoe visionair de plannenmakers zijn geweest.

Bolwerkparken van Zwolle

Eind 19e eeuw zijn stadsmuren en bolwerken omgetoverd tot oases van groen; toen aan de rand van steden, nu er middenin.

Céramique

Van verouderd fabrieksterrein tot succesvolle stadswijk aan het water. Diverse steden kregen met dit soort 'sleutelprojecten' een impuls.

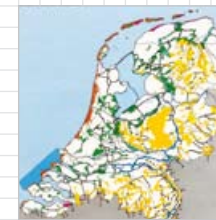
Dapperbuurt

Hier begon de stadsvernieuwing. Geen kaalslag, grote kantoren en verkeerswegen meer maar 'bouwen voor de buurt'.

Deltawerken

Nederland is de belangrijkste Europese delta. Water bepaalt onze inrichting. Moeten we meebewegen of water weerstaan met technische hoogstandjes?

Ecologische Hoofdstructuur

Dertig jaar lang natuurgebieden aaneenrijgen tot planten en dieren de ruimte hebben om te overleven.

Groenikern Houten

Van 3 miljoen woningen midden jaren zestig naar 7 miljoen nu, is met groenikernen in goede banen geleid.

De Grote Karel

Krakers hebben getoond hoe we met hergebruik van oude gebouwen steden vitaal en creatief kunnen maken.

Haagse Beemden

Draai het eens om: begin niet met (steden)bouwplannen maar met het landschap en pas je daaraan aan.

IJsselmeerpolders

Als we ruimte tekort komen, maken we het bij - met polders en landaanwinningen in zee.

Knooppunt Oudenrijn

Napoleon liet ons Rijksstraatwegen na. Pas in 1927 werd weer een Rijkswegenplan opgesteld – de invloed ervan was enorm.

Kootwijkerzand

Als de commissie Weevers er niet was geweest, was alle hei, stuifzand en veen verdwenen.

Lijnbaan

De wederopbouw was vol optimisme, om alles anders en beter te doen. Zoals de innovatieve Lijnbaan: een verkeersvrije winkelstraat.

Mainports Rotterdam en Schiphol

Succesvol beleid om de economie uit crisis van de jaren tachtig te helpen: ruimte scheppen voor de belangrijkste aanjagers.

Midden-Delfland

'Bufferzone' die nut bewijst van 50 jaar volhouden van beleid: open gebied in de Randstad wordt steeds waardevoller.

Naardermeer

Symbool voor natuurbeheer en in latere jaren natuurontwikkeling. Het had ook de vuilnisbelt van Amsterdam kunnen zijn.

Nagele

Symbool voor de maakbare samenleving – ook de bevolking van de IJsselmeerpolders werd gekneed.

Nederweert

Grootschalige reconstructie van zandgebieden in Zuid- en Oost-Nederland moet intensieve veeteelt verzoenen met natuur, landschap en milieu.

Nieuwe Hollandse Waterlinie

Militairen bepaalden veel stedenbouw en landschap. Met de NWH bijvoorbeeld – nooit gewerkt, nu toch van grote waarde.

Oostelijke mijnstreek

Symbool voor de kunst een regio nieuw leven te geven als een complete tak van industrie verdwijnt.

Paleiskwartier 's Hertogenbosch

Voorbeeldige samenwerking van NS, gemeente, rijksoverheid en private ondernemers met toonaangevend resultaat.

Pieterpad

Publiekslieveling die, 'veroverd' op de ruimtelijke ordening, het oog opende voor het belang van lange afstandspaden.

Randstad en Groene Hart

Stad en land als mal en contramal. Basis van alle ruimtelijk beleid in Nederland. Altijd onder druk.

Randstadrail

Steden worden netwerksteden, met tal van centra en woongebieden. Regionaal openbaar vervoer versterkt de samenhang.

Rijksstraatwegenplan

Wegen tussen steden, bij elk weer begaanbaar – een revolutie die 19^e eeuwse Nederland van karakter veranderde.

Ruimte voor Korenwolf

We beschermen natuurgebieden maar ook zeldzame dieren en planten als die ergens anders voorkomen – lastig of goed?

Stokstraatkwartier Maastricht

Van gribus tot duurste stadswijk – een metamorfose die in de jaren zestig het denken over binnensteden veranderde.

Tielerwaard

Arm platteland werd productief gemaakt met ruilverkaveling. Grove ingrepen die subtieler werden bij latere landinrichting.

Tuindorp Heveadorp

Het ideaal van velen: wonen in het groen. Hoe realiseer je dat? Dit dorp is een van de varianten.

Vinex Leidsche Rijn

Grootste voorbeeld van wat een merk is geworden: Vinex. Uitbreidingswijken die resultaat zijn van knap georganiseerd verstedelijkingsbeleid.

Waddensee

Werelderfgoed, belangrijk voor onze ecologie maar ook voor vissers, aardgaswinning en havens. Planologie is evenwichtskunst.

Zuid-Willemsvaart

Pas in de 19^e eeuw werd Nederland van waterwegenland een (spoor)wegenland. Rivieren en kanalen bepaalden het functioneren.